

Vendégség Grünsteinéknél

A kép nálam, itthon van csinálva, 1997 októberében. Egybenyílnak a szobák a házban, úgyhogy végig volt terítve az egyik szobából egészen a másik szoba közepéig az asztal. Meg volt híva mindenki, aki dolgozott a hitközségnél. Én leghátul lábon állok baloldalt, mellettem a férjem.

[A kép előterében a Csernovicból származó Margulies Carol látható, a Centropa vele is készített interjút. -- A szerk.]

Az uram hatvan évet járt a hitközséghez, minden áldott alkalommal ott volt. Mikor még dolgozott, minden pénteken és szombaton a templomban volt, miután nyugdíjba ment, míg voltak elegendő, akkor minden nap a templomban imádkoztak. Utána már csak hétfőn, szerdán, pénteken és

szombaton volt az imádságokon. Mikor még dolgozott, akkor a szomszédos udvaron keresztül ment be, és így is meglesték és feljelentették. A kommunizmus ideje alatt a templomozás közben az asszonyok hozzánk jöttek, mert féltek, és azért itt várták az urukat, hogy jöjjenek a templomból. Mi nem féltünk. Abban az időben Scheiner volt a főnöke a hitközségnek, utána Sauber [A Centropa készített interjút Sauber Bernáttal. -- A szerk.]. Az uram csinálta a temetést, esküvőt, és előimádkozott. Húsvétkor halt meg, 2002 márciusában.

Többször meghívtam haza hozzánk mindenkit, aki a hitközségnél dolgozott, nem volt semmi különösebb alkalom, csak azt ígértem, hogy csinállok egy ekkora nagy kalácsot, és kidíszített tésztából [süteményből] lesz madár, lesz tészta, virág és mindenféle. Itthon sütöttem, ez egy olyan kalácsféle, kenyér helyett eszik: só és kicsi olaj van benne. Ez így szokás, így láttam anyámnál. Legelőször, mikor kezdet mosnak, mondanak egy imát, és akkor mindenkinek vágnak le egy kicsi kalácsot, mézbe mártották, és mindenki kap egy darabot, hogy az egész év édes legyen [Ez tehát Ros Hásáná ünnepén volt. -- A szerk.]. Utána egy csomó aprósüteményt tálaltam fel, ilyen kavart dolgot, poronyót, és likőr és pálinka volt. Akkor utána kocsonyás hal, tíz kilóból csináltam, de mindenki csak akkor evett kocsonyás halat, mikor idejött hozzám. Utána jött a töltött káposzta kóser marhahúsból és finom házi bor, ez így szokás. Mikor hozták a hitközséghez a húst, akkor vettem, és abból csináltam. Utána kávé, van egy nagyon szép német porcelán kávékészletem, és abban szolgáltam fel, azután két-három tortaféle, különböző krémekből.

Szegény Grün Laci, hogy szerette [A Centropa készített interjút Grün Lászlóval. -- A szerk.]. Rita, a felesége azt mondta: "Ez a Laci kedvence, te olyan finomra csinálod, de nekem sosem sikerül így." Rita nagyon ügyes volt, mindig felugrott, és segített. Egyedül készítettem az ebédet [az otthoni vendégségekhez], több napon keresztül, de volt, amikor hívtam utolsó nap segítséget.